

Aan: De minister-president
Van: Drs. J.W.J. Margés

Betreft: Groene valutakoersen

De gemeenschappelijke Europese landbouwmarkt wordt onder meer gekenmerkt door uniforme richt- en garantieprijzen voor landbouwprodukten. Deze prijzen worden uitgedrukt in Europese rekeneenheden. Als gevolg van de vooral sinds 1971 optredende wisselkoerswijzigingen dreigde het gemeenschappelijke markt- en prijsbeleid van de E.G. te worden verstoord. Die verstoring zou dan vooral zijn gelegen in het feit dat bij devaluatie of revaluatie c.q. neerwaarts of opwaarts zweven van een valuta de landbouwprijzen van het betreffende land, die in nationale valuta zijn uitgedrukt, plotseling zouden moeten worden aangepast. Zo zou bijvoorbeeld bij devaluatie van een valuta het nationale prijsniveau plotseling moeten stijgen, hetgeen onder andere tegen het consumentenbeleid zou indruisen. Omgekeerd zou bij revaluatie het binnenlandse prijsniveau moeten worden verlaagd, hetgeen bij de producenten niet in goede aarde zou vallen. Teneinde nu dergelijke verstoringen te vermijden, werd besloten tot het toepassen van een systeem van heffingen en restituties bij in- en uitvoer van landbouwprodukten. Aldus werd het mogelijk een aanpassing van het nationale prijsniveau uit te stellen c.q. te temporiseren.

De met de heffingen en restituties gemoeide bedragen, de zogenaamde monetair compenserende bedragen (m.c.b.'s) dienen er dus toe voor een bepaalde periode het effect van een verandering van reële wisselkoersverhoudingen op de prijs- en kostenstructuur van landbouwproducten (gedeeltelijk) te neutraliseren. De, na toepassing van m.c.b.'s, gehanteerde omrekeningswaarde wordt wel aangeduid als de "groene koers" van een valuta. Met nadruk moet worden gesteld dat toepassing van m.c.b.'s slechts als tijdelijke maatregel te verenigen is met het beginsel van de gemeenschappelijke markt (tegengaan van marktverstoring). Zouden de m.c.b.'s te lang blijven voortbestaan, dan zouden zij steeds meer het karakter van grensbelemmeringen krijgen, omdat immers de prijs- en kostenverhoudingen van alle andere produkten zich wel direkt aan nieuwe monetaire verhoudingen moeten aanpassen.

Het is dus noodzakelijk dat monetaire compenserende bedragen weer zo spoedig mogelijk worden afgebroken. De beslissing daarover behoort in E.G.-kader te worden genomen, omdat de financiering van het stelsel al sinds 1973 in communautair verband plaatsvindt. Helaas zijn er tot dusver in Brussel geen afspraken tot stand gekomen over bijvoorbeeld een bepaald maximum aan m.c.b.'s of over een vast afbraakschema. Deze leemte in de communautaire afspraken stelt de Gemeenschap in tijden van valuta-onrust voor grote budgettaire problemen.

De noodzaak tot toepassing van m.c.b.'s deed zich voor ons land voor toen in mei 1971 de gulden tijdelijk opwaarts ging zweven en in december d.a.v. met 2,76% revalueerde. Zonder toepassing van m.c.b.'s zou dit tot een binnenlandse prijsdaling van landbouwproducten hebben geleid.

In september 1973 werd de gulden opnieuw gerevalueerd, namelijk met 5%. Bij die gelegenheid werd ook de groene guldenkoers met 5% aangepast zodat er geen aanleiding was voor extra m.c.b.'s.

De nog bestaande m.c.b.'s voor Nederland werden sindsdien zeer geleidelijk teruggebracht. Moest in 1971 nog een koersverschil van 2,7% worden gecompenseerd, nu is dat nog ongeveer 1,4%. Doorgaans vindt elk jaar een aanpassing in de richting van de reële koersverhouding plaats. Het pijnlijke effect hiervan voor de Nederlandse boeren wordt echter enigszins verzacht door zo'n aanpassing onder te brengen in het jaarlijkse pakket van prijsverhogende maatregelen. Zo heeft Brussel voor wat Nederland betreft in de voorgestelde prijsverhoging van 1,9% rekening gehouden met een m.c.b.-afbraak van 0,2%.

De m.c.b.-aanpassing verloopt bij onze Benelux-partners synchroon met die in Nederland; ook daar bedraagt de koerscompensatie dus 1,4%. In de Bondsrepubliek moet nog een verschil van 9,3% worden overbrugd, terwijl in Denemarken de groene koers gelijk is aan de officiële koerswaarde van de Kroon.

Tenslotte nog een opmerking over het Britse groene Pond. De waarde daarvan wijkt niet minder dan ruim 30% af van de zwevende koerswaarde.

Enerzijds zou men verwachten dat een aanpassing van het groene Pond gemakkelijk zou kunnen worden geaccepteerd, omdat zo'n aanpassing aan de neerwaarts zwevende feitelijke koers van het Pond een prijsverhoging voor de Britse producenten betekent en bovendien de financieringsproblematiek voor de Gemeenschap wordt verlicht (minder invoerrestituties). Anderzijds impliceert een devaluatie van het groene Pond een stijging van het Britse consumptieprijspeil, hetgeen niet strookt met het anti-inflatiebeleid van de Britse regering.

Niettemin wenst de Britse regering nu een devaluatie van het groene Pond met 7,5%. Op zichzelf is dat toe te juichen maar het feit dat de Britten hieraan verlangens hebben gekoppeld ten aanzien van de komende algemene prijsverhoging valt bij de overige lidstaten niet in goede aarde. Gezien de invloed van de devaluatie van het groene Pond op het consumptieprijspeil wensen de Britten in feite geen enkele Europese landbouwprijsverhoging te accepteren. Andere landen, waaronder Nederland, dringen daarentegen juist aan op een realistische verhoging van de landbouwprijzen in de Gemeenschap.

Mijns inziens wordt het tijd dat er duidelijke afspraken komen over de wijze waarop de m.c.b.'s zullen worden

afgebroken. Dit zou het jaarlijkse Brusselse prijzen-
overleg van een belangrijke hypotheek verlossen.

Ma/Leu